

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
28 september 2020
Ons kenmerk
Cft 202000132
Pagina
1/4
Onderwerp
Advies op leenverzoek

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlage
-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Geachte heer Irion,

Op 17 september jl. heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) een leenverzoek van u ontvangen voor een bedrag van ANG 100,2 miljoen. Dit verzoek bestaat uit twee delen:

- ANG 50,0 miljoen voor herfinanciering van een in oktober 2020 aflopende bulletlening van Nederland en;
- ANG 50,2 miljoen voor kapitaalinvesteringen bestaande uit ANG 31,7 miljoen voor diverse kapitaalinvesteringen en ANG 18,5 miljoen voor de gedeeltelijke financiering van het plan voor het herstructureren van de belastingdienst.

Op grond van artikel 16 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) en aanvullende afspraken die met de minister van Financiën zijn gemaakt omtrent leningen¹, reageert het Cft met deze brief op uw leenverzoek. Dit advies is tevens in afschrift verstuurd aan de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) en aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Oordeel

De begroting 2020 voldoet niet aan de normen van artikel 15 van de Rft. Op grond van besluitvorming in de RMR van 10 juli jl. is het Sint Maarten voor het begrotingsjaar 2020 toegestaan af te wijken van de normen van artikel 15 van de Rft. Over de mate waarin van deze en andere normen van de Rft kan worden afgeweken moet echter nog besluitvorming in de RMR plaatsvinden. Aangezien de begroting 2020 niet aan de normen van de Rft voldoet, dient over het leenverzoek besluitvorming in de RMR plaats te vinden.

---

¹ Protocol lenen d.d. 3 september 2014.

Het Cft kan niet instemmen met het voorgenomen leenverzoek van ANG 100,2 miljoen en adviseert:

- Overeenkomstig eerdere advisering² door het Cft om voor de herfinanciering van de lening van ANG 50 miljoen in contact te treden met Nederland om tot overeenstemming te komen. De aflossing van de bulletlening maakt onderdeel uit van de liquiditeitsprognose die de basis vormt voor de benodigde liquiditeitssteun. Een volgende tranche liquiditeitssteun is met Nederland echter nog niet overeengekomen.
- Voor het leenverzoek van ANG 50,2 miljoen de voorgenomen kapitaalinvesteringen te beperken tot alleen de hoogst noodzakelijke vervangingsinvesteringen, overige investeringen dienen te worden opgenomen in de hervormingsagenda. U dient deze investeringen te voorzien van een nadere toelichting zodat het Cft kan vaststellen of de voorgenomen kapitaalinvesteringen voldoen aan de definitie van de System of National Accounts (SNA) voor non-financial assets en of deze een hoogst noodzakelijk karakter hebben.

Het aantrekken van de door u verzochte lening zal overigens niet leiden tot een overschrijding van de rentelastnorm als beschreven in artikel 15 lid 1 sub c van de Rft.

Toelichting

Begroting 2020

Op grond van artikel 16 van de Rft dienen voornemens tot het aantrekken van een lening in de vastgestelde begroting te zijn opgenomen en wordt door het Cft beoordeeld of de vastgestelde begroting aan de normen van artikel 15 van de Rft voldoet. De vastgestelde begroting 2020 voldoet niet aan die normen. Op 10 juli jl. is door de RMR besloten dat Sint Maarten op basis van artikel 25 lid 1 van de Rft mag afwijken van de normen zoals genoemd in artikel 15 lid 1 van de Rft. Over de mate waarin van deze en andere normen van de Rft kan worden afgeweken heeft het Cft op 24 juni jl. geadviseerd aan de RMR³. Besluitvorming door de RMR hierover moet nog plaatsvinden waardoor de vastgestelde begroting niet aan de normen van de Rft voldoet.

Lening ten behoeve van herfinanciering (ANG 50 miljoen)

Het betreft hier een lening aan Sint Maarten die op 10 oktober 2010 in het kader van de ontmanteling van de Nederlandse Antillen is overgenomen door Nederland. Overeengekomen was dat deze lening in oktober 2020 moest worden afgelost. Al langere tijd echter is Sint Maarten niet in staat gebleken de benodigde middelen hiervoor te reserveren. De overheidsfinanciën en het financieel beheer van Sint Maarten zijn niet op orde en daar komen nu de gevolgen van de Covid-19 crisis bij. Sinds de orkanen is Sint Maarten afhankelijk van liquiditeitssteun. Nederland heeft inmiddels in diverse tranches liquiditeitssteun verleend. Het is nu evident dat Sint Maarten niet zelfstandig in staat is de lening aan het eind van de looptijd af te lossen.

---

² Cft adviezen: artikel 11 advies d.d. 1 oktober 2019, artikel 11 advies d.d. 5 februari 2020 en artikel 12 advies d.d. 20 mei 2020.

³ Kenmerk Cft 202000078.

Een volgende tranche liquiditeitssteun is met Nederland nog niet overeengekomen. De omvang van de liquiditeitssteun is gebaseerd op de liquiditeitsprognose van het land over 2020 waarin de aflossing van de lening is opgenomen. Het Cft adviseert Sint Maarten en Nederland spoedig tot overeenstemming te komen over een volgende tranche liquiditeitssteun en te bezien of daarbij de aflopende bulletlening betrokken kan worden.

Lening ten behoeve van kapitaalinvesteringen (ANG 50,2 miljoen)

In zijn advies⁴ bij de vastgestelde begroting 2020 van 20 mei jl. heeft het Cft vastgesteld dat Sint Maarten de kapitaalinvesteringen onvoldoende heeft toelicht en dat het Cft het algehele voorbehoud op de kapitaaldienst handhaaft. Bij het onderhavige leenverzoek is geen additionele toelichting verstrekt. Hierdoor kan het Cft niet vaststellen dat de in het leenverzoek opgenomen kapitaaluitgaven voldoen aan de definitie voor non-financial assets volgens de SNA.

Gelet op de ontwikkeling van de schuldquote is het Cft van oordeel dat voor reguliere kapitaaluitgaven terughoudendheid het uitgangspunt moet zijn. Alleen kapitaaluitgaven voor strikt noodzakelijke vervangingsinvesteringen en de hervormingsagenda zouden in aanmerking moeten komen voor een lening⁵. Het Cft adviseert dat Sint Maarten de voorgenomen kapitaalinvesteringen voorziet van een toelichting zodat het Cft de urgentie kan beoordelen en de investeringen kan toetsen aan de definitie van de SNA.

Het Cft merkt tenslotte op dat van de voorgenomen lening voor kapitaalinvesteringen een bedrag van ANG 18,5 miljoen bestemd is voor het herstructureren van de belastingdienst. Dit bedrag is niet als voorgenomen lening opgenomen in de 'staat van opgenomen leningen' in de vastgestelde begroting. Op de kapitaaldienst is dit bedrag vermeld als 'voorfinanciering' vooruitlopend op de ontvangst van een bijdrage uit het wederopbouwfonds. Het Cft merkt echter op dat de bijdrage vanuit het wederopbouwfonds afhankelijk is van het behalen van beleidsdoelstellingen, waardoor het onzeker is dat deze middelen in 2020 als financiering kunnen dienen. Het Cft heeft u over deze constructie van voorfinanciering eerder om toelichting verzocht⁶ maar niet gekregen.

Rentelastnorm

De totale rentelasten van de collectieve sector, inclusief de verwachte rentelasten die gepaard gaan met de voorgenomen leningen, vallen binnen de rentelastnorm.

Aanwijzing

Op 8 september 2015 heeft de RMR het bestuur van Sint Maarten een aanwijzing gegeven. Deze aanwijzing bepaalt onder meer dat Sint Maarten pas weer kan lenen als invulling wordt gegeven aan de eerste drie punten van de aanwijzing.

---

⁴ Kenmerk Cft 20200060.

⁵ Kenmerk Cft 20200078.

⁶ Kenmerk Cft 20200018.

Zo dienen de tekorten uit de periode 2010 tot en met 2014 uiterlijk in 2018 te zijn gecompenseerd, dienen de zorg- en pensioenuitgaven meerjarig volledig te worden opgenomen en moeten de betalingsachterstanden in de periode 2015 tot en met 2018 zijn weggewerkt.

In de RMR van 12 april 2019 is besloten tot een verlenging van de termijnen van de aanwijzing. Definitieve besluitvorming in de RMR over de aangepaste aanwijzing moet nog plaatsvinden. Zodra de verlenging van de aanwijzing van kracht wordt, dient Sint Maarten in het meerjarig beeld aan te tonen dat aan de punten uit de aanwijzing voldoende invulling wordt gegeven voordat er weer geleend kan worden voor kapitaalinvesteringen. Op dit moment staat de aanwijzing niet in de weg voor de voorgenomen lening.

Tot slot

De schuldquote van de collectieve sector van Sint Maarten en de schuldquote van de overheid vormen aandachtspunten. Zo bedraagt eind juni 2020 de schuldquote van de collectieve sector van Sint Maarten circa 59 procent en de schuldquote van de overheid circa 80 procent van het bbp⁷. De schuld(quote) kan in 2020 nog verder stijgen als gevolg van additionele tranches liquiditeitssteun. In het licht van structureel houdbare overheidsfinanciën acht het Cft deze schuldquotes te hoog. In deze periode van begrotingstekorten als gevolg van de orkanen en de wereldwijde pandemie is terughoudendheid bij het aangaan van leningen voor niet-essentiële kapitaalinvesteringen geboden. In deze periode dienen de kapitaalsinvesteringen gericht te zijn op de handhaving en versterking van essentiële taken en de versterking van de economie - in het bijzonder in de productieve sfeer - teneinde de inkomsten genererende capaciteit van Sint Maarten te optimaliseren.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

De president van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

---

⁷ Op basis van een bbp van ANG 1.462 miljoen (Note Economic Developments, CBCS, juli 2020).